

EUROPA-KOMMISSIONEN

DEN EUROPÆISKE UNIONS
HØJTSTÅENDE REPRÆSENTANT
FOR UDENRIGSANLIGGENDER
OG SIKKERHEDSPOLITIK

Bruxelles, den 3.5.2012
JOIN(2012) 11 final

FÆLLES RAPPORT TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

Det Særlige Administrative Område Hongkong: Årsrapport 2011

DA

DA

FÆLLES RAPPORT TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

Det Særlige Administrative Område Hongkong: Årsrapport 2011

INDLEDNING

Siden Hongkong blev overdraget til Folkerepublikken Kina for næsten 15 år siden, har Den Europæiske Union og dens medlemsstater fulgt den politiske og økonomiske udvikling tæt i Det Særlige Administrative Område Hongkong. For at leve op til forpligtelsen over for Europa-Parlamentet fra 1997 udsendes der årligt en rapport om udviklingen i Det Særlige Administrative Område Hongkong (Hongkong). Dette er den fjortende rapport, som dækker udviklingen i 2011.

Princippet om "et land, to systemer", der er indskrevet i den kinesisk-britiske erklæring og i Hongkongs forfatning, fungerede fortsat udmærket i 2011. Befolkningens rettigheder og grundlæggende friheder blev respekteret, retsstaten blev opretholdt, og det økonomiske markedssystem og erhvervsklimaet blev bevaret.

De bilaterale forbindelser mellem EU og Hongkong blev videreudviklet og nåede et højdepunkt med besøget af Hongkongs regeringschef i EU-institutionerne, hvor han mødtes med formand Van Rompuy i september.

Den Europæiske Union lægger stor vægt på Hongkongs stabilitet, økonomiske velstand og demokratiske udvikling. EU bakker fortsat stærkt op om at skabe hurtige og væsentlige fremskridt mod målet om almindelig valgret i overensstemmelse med Hongkongs forfatning og befolkningens ønske.

DEN POLITISKE UDVIKLING

I 2011 blev Hongkongs forfatningsmæssige udvikling yderligere befæstet. Der blev vedtaget afledt lovgivning om den pakke af valgreformer, der blev aftalt i juni 2010, der var en grundig offentlig debat og omfattende undersøgelser i medierne, og der blev opbygget politisk engagement forud for distriktsrådsvalgene og sammensætningen af den udvidede valgkomité, der skal vælge den kommende regeringschef i marts 2012.

Den 22. juli 2011 offentliggjorde sekretæren for forfatningsmæssige spørgsmål og spørgsmål vedrørende fastlandet et høringsdokument om besættelse af ledige sæder i det lovgivende råd. Ved udgangen af høringsperioden den 24. september 2011 udtrykte et flertal af besvarelserne den holdning, at suppleringsvalgsystemet skulle fastholdes, og afviste dermed regeringens oprindelige forslag om, at ledige sæder skulle besættes med den næste kandidat på listen. Vedtagelsesproceduren vil være fuldendt i løbet af retsåret 2011/2012.

I sin sidste politiske tale, den 12. oktober 2011, satte regeringsleder Donald Tsang fokus på Hongkongs sociale udfordringer under titlen "Fra styrke til styrke". Han slog ned på det uoverkommelige huslejeniveau, Hongkongs hastigt aldrende befolkning og de stigende forskelle mellem rig og fattig og lovede at tage initiativ til at forbedre den almene livskvalitet.

Distriktsrådsvalgene blev afholdt den 6. november 2011. Valgdeltagelsen var på 41,4 %, svarende til 1,2 millioner afgivne stemmer. Den demokratiske alliance for udvikling og fremskridt i Hongkong (DAB) og sammenslutningen af fagforeninger vandt 165 ud af 412 sæder. De pandemokratiske partier opnåede kun 47 sæder. Distriktsrådsvalgene baner vejen for en række valg, der skal afholdes i 2012, herunder valget til det kommende lovgivende råd i september 2012, hvor fem nye sæder tilhørende funktionelle valgkredse skal besættes med vindere fra de nyligt valgte distriktsråd. Der blev fremsat beskyldninger om uregelmæssig registrering af vælgere, hvilket gav anledning til undersøgelser.

Den 10. december 2011 blev den nyligt udvidede 1 200 sæder store valgkomité nedsat. Komitéen, som tæller udpegede medlemmer fra forretnings- og erhvervslivet og civilsamfundet samt politikere på distriktsniveau og fra det lovgivende råd, skal vælge den kommende regeringschef i marts 2012. I slutningen af 2011 meddelte to kandidater, at de ønskede at stille op til posten som kommende regeringschef: Henry Tang, den forhenværende førsteminister, meddelte sit kandidatur den 26. november, mens Chun-Ying Leung, den forhenværende leder af eksekutivrådet, meddelte sit den 27. november.

I 2011 udgjorde formaliseringen af forbindelserne mellem Hongkong og Taiwan og etableringen af repræsentationerne i Taipei og Hongkong vigtige skridt i udviklingen af relationerne mellem Hongkong og Taiwan. I juli 2011 åbnede Taiwan Taipei-kontoret for økonomi og kultur i Hongkong. Hongkongs kontor i Taipei har betegnelsen Hongkongs kontor for økonomi, handel og kultur. Hongkong og Taiwans bilaterale samarbejde blev også i stigende grad konkretiseret, herunder inden for områderne handel og investering, luftfart, toldvæsen og kulturelt samarbejde.

Retsstatens opretholdelse og retsvæsenets uafhængighed spillede fortsat en central rolle i sikringen af Hongkongs velfærd på langt sigt. Den 10. januar 2011 understregede højesteretspræsident Geoffrey Ma Tao-li i sin første åbningstale i retsåret tre grundlæggende karakteristika ved retsstaten i Hongkong, nemlig love, der respekterer de personlige rettigheder og den menneskelige værdighed, et uafhængigt retsvæsen, der værner om disse love, og et retsvæsen, der er velfungerende. Hongkongs retsvæsen beskytter fortsat Hongkongs eksisterende rettigheder og friheder og sikrer, at enhver behandles lige og i overensstemmelse med loven.

Det blev afsagt dom i en række vigtige sager i det forløbne år. I overensstemmelse med den nationale folkekongres' stående udvalgs fortolkning, i medfør af artikel 158 i forfatningen, afgjorde Højesteret den 8. september 2011, at princippet om "et land, to systemer" ikke kan udstrækkes til at gælde for doktrinen om staters immunitet i sagen FG Hemisphere/Congo. Således bekræftede Højesteret, at en fremmed stats handelsaktiviteter ikke kan gøres til genstand for søgsmål i Hongkong. Hongkong sagførersammenslutning udtalte, at afgørelsen ikke bragte domstolens uafhængighed i fare. Sagen omhandlede årtier gammel gæld på 100 mio. USD, som Den Demokratiske Republik Congo skyldte til den amerikanske fond FG Hemisphere. Den 30. september 2011 afgjorde retten i første instans, at en udenlandsk hushjælp skulle tillades at ansøge om permanent ophold i byen. Regeringen appellerede kendelsen, og sagen afstedkom en omfattende debat om lige behandling af udenlandske husassistenter. Appeldomstolen omstødte førsteinstansens afgørelse om opførelsen af broen mellem Hongkong, Zhuhai og Macao og gav således grønt lys til bygningen af infrastrukturprojektet. Førsteinstansretten havde stillet opførelsen i bero ud fra den begrundelse, at departementet for miljøbeskyttelse havde undladt at analysere den fremskrevne miljøtilstand.

I 2011 kunne Hongkongs befolkning fortsat gøre brug af sin ret til ytrings- og forsamlingsfrihed, hvilket kom til udtryk i den højeste deltagelse i den årlige 1. juli-march siden 2004.

UDVIKLING PÅ OMRÅDERNE ØKONOMI OG HANDEL

I 2011 var Hongkongs økonomi sund. I det første halvår voksede den stabilt takket være den solide eksport af tjenester og varer, såvel som en stærk indenrigsefterspørgsel. Væksten aftog imidlertid i anden halvdel af 2011 i en svagere ekstern kontekst. I 2011 faldt BNP-væksten samlet set til 5 % i faste priser efter en vækst på 7 % i 2010. Med en årlig arbejdsløshedsprocent på 3,4 kunne arbejdsmarkedet melde om fuld beskæftigelse. Inflationen steg mærkbart til 5,3 %¹.

I starten af 2011 blev de største udfordringer for Hongkongs økonomi anset for at være inflationsbekæmpelse og imødegåelse af risikoen for en boligboble. I finansloven for 2011-2012 indførte Hongkongs regering således en række foranstaltninger for at afhjælpe effekterne af inflationen og for at køle boligmarkedet ned. Blandt disse var finansministerens forslag om at uddele et engangsbeløb på 6 000 HKD til alle fastboende borgere på mindst 18 år, mens han trak sit oprindelige forslag tilbage om at indskyde samme beløb på hver enkelt af de obligatoriske pensionsfondskonti. De direkte udbetalinger af kontanter er uden fortilfælde i Hongkongs finanspolitiske historie. Hongkongs regering havde en solid budgetsituation og betydelige reserver, der beløb sig til 595 mia. HKD ved udgangen af marts 2011, svarende til 34 % af BNP².

Ved indgangen til anden halvdel af 2011 gav statsgældskrisen i euroområdet anledning til bekymring i Hongkong på trods af, at Hongkongs banker kun i begrænset omfang var berørt af krisen. I betragtning af markedets mere forsigtige adfærd viste boligmarkedet nogen tegn på konsolidering. Der var en brat nedgang i aktiemarkedet, og Hang Seng-indekset lå i slutningen af året 20 % lavere end i 2010³. I 2011 var der også et kraftigt fald i den samlede mængde aktiekapital, der blev rejst på Hong Kong Stock Exchange⁴. På globalt plan var Hongkong imidlertid, for tredje år i træk, stadig det sted, hvor der blev rejst mest kapital gennem børsintroduktioner.

De tre vigtige forslag til lovgivning på økonomiområdet, der blev fremsat i 2010 (loven om minimumsløn, konkurrenceloven og loven og bestemmelserne om udveksling af skatteoplysninger), udviklede sig i forskellige tempi i 2011. Loven om minimumsløn, som fastlægger et minimumslønniveau på 28 HKD i timen, trådte i kraft den 1. maj 2011. Arbejdsmarkedets tilstand var igen god i 2011, og man nåede fuld beskæftigelse.

I det lovgivende råd fortsatte debatten om den længe ventede konkurrencelov, der mødte stærk modstand fra erhvervssektoren. I oktober 2011 foreslog regeringen ændringer i det

¹ De økonomiske oplysninger om Hongkong bygger på officielle statistikker offentliggjort af Hongkongs optællings- og statistikkontor.

² Kilde: Hongkongs finanstilsyn og finansministerium.

³ Ifølge Hong Kong Stock Exchange and Clearing Ltd. (HKEx) stod Hang Seng-indekset i 18434 ved udgangen af 2011.

⁴ Ifølge HKEx faldt den samlede mængde rejste aktiekapital, inklusive nye udstedelser af aktier og de operationer, der følger børsintroduktioner, på det primære marked og på markedet for vækstvirksomheder med 42,6 % til 488,3 mia. HKD i 2011. Af dette beløb udgjorde den samlede mængde kapital opnået gennem børsintroduktioner 258,9 mia. HKD, hvilket svarede til et fald på 41,8 %.

oprindelige forslag med henblik på at imødekomme nogle af forretningslivets indvendinger. På skatteområdet har Hongkong siden vedtagelsen af lovgivning om at bringe udvekslingen af skatteoplysninger på linje med internationale standarder i marts 2010 undertegnet 17 nye aftaler med tredjepartslande på mindre end to år (heraf 11 med EU-medlemsstater).

Hongkongs rolle blev for første gang helliget et særskilt kapitel i Kinas 12. femårsplan (2011-2015). I sin nationale, strategiske udviklingsplan forpligter Kina sig til at bevare Hongkongs status som internationalt finanscentrum og som et centrum for handel og shipping, samt til at støtte Hongkongs bestræbelser på at blive et offshore-centrum for handel i RMB og for international kapitalforvaltning. Kinas vicepremierminister Li Keqiang løftede under sit besøg i Hongkong i august 2011 sløret for en pakke af tiltag, der sigter efter at styrke Hongkongs sektor for finansielle tjenesteydelser. Blandt disse tiltag er muligheden for at hjemtage RMB gennem direkte udenlandske investeringer, lanceringen af et program til autorisering af udenlandske institutionelle investorer til at handle med RMB og en øget udstedelse af stats- og virksomhedsobligationer i RMB i Hongkong. De nye tiltag vil gradvist udvide kanalerne til kapitalstrømmene i RMB mellem Hongkong og Kina og styrke Hongkongs position som det væsentligste offshore-centrum for handel i RMB. I 2011 voksede de RMB-baserede forretninger hurtigt i Hongkong. Hongkong havde den største koncentration af likviditet i RMB uden for Kina og håndterede 84 %⁵ af Kinas handel i RMB på tværs af grænserne. I Hongkong beløb de samlede deponeringer i RMB sig til 588,5 mia. ¥ ved udgangen af 2011, svarende til en stigning på 86,9 % i forhold til 2010, mens de samlede udstedelser af obligationer i RMB oversteg 100 mia. ¥⁶. Hongkong forventes at fortsætte med at spille en central rolle i internationaliseringen af RMB i de kommende år i kraft af sin ekspertise inden for finanssektoren, sin veletablerede infrastruktur for finanssektoren og, endnu vigtigere, sit enestående forhold til Kina.

Med gennemførelsen af rammeaftalen om samarbejde mellem Hongkong og Guangdong, der blev undertegnet i 2010, blev den økonomiske integration med Guangdong-provinsen udvidet i dybden. Den 12. femårsplan lover desuden støtte til Guangdong, der påtager sig en ledende rolle ved forsøgsvis at åbne servicesektoren for Hongkong, og tilskynder til en tidlig gennemførelse af vigtige samarbejdsprojekter mellem Guangdong, Hongkong og Macao. Hongkong og Guangdong har forpligtet sig til at styrke samarbejdet, hvad angår udviklingen af en bred vifte af områder, som for eksempel infrastrukturanlæg på tværs af grænserne, moderne serviceerhverv, innovation og teknologi til fremstillingsindustrierne samt miljø og uddannelse.

Hongkong og Kina undertegnede i december 2011 det ottende tillæg til den tættere økonomiske partnerskabsaftale (CEPA). Bilag VIII indeholder i alt 32 foranstaltninger til liberaliseringer på området tjenester og til lettelse og fremme af investeringer, af hvilke 15 er knyttet til offshore-aktiviteter i RMB. Bilaget slækker også på oprindelseskriterierne for handel med varer og bløder definitionen på Hongkongs tjenesteleverandører ("Hong Kong service suppliers") op, hvilket giver dem bedre forretningsmuligheder i Kina. Medregnes foranstaltningerne i bilag VIII til CEPA-aftalen er der i alt 301 liberaliseringsforanstaltninger i 47 servicesektorer. Vicepremierminister Li Keqiang har udtalt, at Kina vil liberalisere Hongkongs servicesektorer helt inden udgangen af 2015.

⁵ Kilde: Hongkongs monetære myndighed, tal for første halvdel af 2011.

⁶ Kilde: Hongkongs monetære autoritet.

Hongkong har ud over CEPA-aftalen intensiveret sin indsats for at indgå bilaterale og regionale aftaler. I juni 2011 undertegnede Hongkong og Den Europæiske Frihandelsorganisation (EFTA) en frihandelsaftale. Det er Hongkongs tredje frihandelsaftale, der kommer efter aftalerne med Kina og New Zealand. Der er også indledt forhandlinger om en frihandelsaftale med Chile. Hongkong har med Kinas støtte over for ASEAN tilkendegivet sit ønske om at tilslutte sig frihandelsområdet mellem Kina og ASEAN. På et mere overordnet plan har Hongkong fastslået at ville fortsætte sit aktive medlemskab af WTO og APEC med henblik på at liberalisere handels- og investeringsområdet.

FORBINDELSERNE OG SAMARBEJDET MELLEM DEN EUROPÆISKE UNION OG HONGKONG

I 2011 udvidede Den Europæiske Union og Hongkong deres bilaterale forbindelser og samarbejde. Hongkong er fortsat en vigtig regional aktør og et mellemlid for handel og investeringsstrømme mellem Den Europæiske Union og Kina.

I 2011 fastholdt EU sin status som Hongkongs andenstørste handelspartner efter Fastlandskina. Hongkong var EU's 16. største handelspartner. I de første ni måneder af 2011 voksede den bilaterale handel mellem EU og Hongkong støt med 8,8 % til 30 mia. EUR.

Næstefter Fastlandskina og De Britiske Jomfruøer var EU den største udenlandske investor i Hongkong og bidrog i 2010 med 9,9 % af de samlede direkte udenlandske investeringer. Hongkongs investeringer i Europa har fulgt en stabil udvikling, og Hongkong er en af de væsentligste kilder til direkte investeringer fra Asien. På trods af den globale økonomiske krise er Hongkong stadig et af Asiens største centre for europæisk erhvervsliv og tiltrækker fortsat et stort antal europæere, der kommer for at bosætte sig og arbejde i området. I alt var der ca. 31 930 ved udgangen af 2011⁷. EU har med 454 regionale hovedkvarterer, 695 regionale kontorer og 670 lokale kontorer (tal fra juni 2011)⁸ flest udenlandske virksomheder i Hongkong, også flere end USA og Japan. EU's tilstedeværelse på virksomhedsområdet spænder over meget forskellige sektorer, hovedsageligt finansielle tjenesteydelser og tjenesteydelser til virksomheder, handel, logistik, byggesektoren og detailhandel. EU-virksomhederne er også centrale aktører i Hongkongs bank- og forsikringsbranche samt i handelen med værdipapirer.

Hongkong udgør også et nøgleomdrejningspunkt for strømmene af direkte udenlandske investeringer fra EU ind i Fastlandskina og omvendt. Dette skyldes blandt andet, at Hongkong ligger tæt på og har veletablerede forretningsforbindelser til Fastlandskina, Hongkongs enkle skatteregler, tilstedeværelsen af udbydere af tjenesteydelser af høj kvalitet inden for områder såsom finansiering, revision og juridisk rådgivning, samt den fysiske tilstedeværelse af et stigende antal virksomheder fra EU og Fastlandskina. Desuden udgør Hongkong et ideelt forum til at rejse investeringskapital eller til at udvide forretningsaktiviteterne, enten gennem børsintroduktioner, sekundære emissioner eller obligationsudstedelser (herunder obligationer udstedt i RMB).

Det 5. strukturerede dialogmøde mellem Den Europæiske Union og Hongkongs regering fandt sted den 8. december 2011 i Hongkong. Mødet spændte over en række emner fra økonomiske forbindelser, herunder handel og investeringer, til luftfart, miljø, forskning, teknologi, innovation og uddannelsessamarbejde, finansielle tjenester, konkurrencelovgivning, traditionelle kinesiske lægemidler, handel med udledningskvoter og

⁷ Kilde: Hongkongs kontor for indvandring.

⁸ Kilde: Hongkongs kontor for statistik og optælling.

klimaændringer samt toldanliggender. Parterne bemærkede, at samhandelen og de økonomiske forbindelser mellem dem havde udviklet sig og var taget til i omfang, og at den bilaterale handel langsomt var nået tilbage til det niveau, som den var på før finanskrisen i 2008-2009. Der har fundet konstruktive udvekslinger sted vedrørende reformen af lovgivningen på området finansielle tjenesteydelser, og der er fortsat blevet foretaget prøver og certificering på det tekniske plan. Strukturerede dialoger er et velafprøvet udgangspunkt for udbygningen af forbindelserne mellem EU og Hongkong. EU er desuden stadig indstillet på at fortsætte drøftelserne om muligheder for samarbejde på området beskatning af opsparing.

På trods af aftalen mellem Europa-Kommissionen og Hongkong vedrørende genoprettelse af retssikkerheden for de bilaterale aftaler mellem EU og Hongkong om luftfart fra 2010 er der kun sket begrænsede fremskridt i de bilaterale forhandlinger mellem Hongkong og de relevante EU-medlemsstater. Det ville være særdeles ønskeligt, om Hongkong med henblik på at genoprette retssikkerheden kunne fuldende tilpasningen af sin lufttrafik i samarbejde med de relevante EU-medlemsstater, enten gennem bilaterale forhandlinger eller gennem vedtagelse af en "horisontal aftale" med EU. I 2011 skete der en stigning i antallet af besøg på højt plan i Den Europæiske Unions institutioner og i Hongkong. Højdepunktet var mødet i september mellem Det Europæiske Råds formand, Herman van Rompuy, og Hongkongs regeringsleder, Donald Tsang, samt regeringslederens møde med Kommissæren for handel, Karel de Gucht. Der har også været flere dialoger på ministerielt niveau. Klimakommissær Connie Hedegaard holdt hovedtalen ved verdensforbrugerkonferencen under sit besøg i Hongkong i maj, og i oktober besøgte Hongkongs justitsminister, Wong Yan Lung, Bruxelles, hvor han mødtes med Vicepræsident for Europa-Kommissionen og Kommissær for Retlige anliggender, grundlæggende rettigheder og EU-borgerskab, Viviane Reding. Møder på højt embedsmandniveau har bidraget til at opretholde en substantiel dialog på områder af fælles interesse, herunder lovgivning om finansielle tjenester og aktiviteter til bekæmpelse af korruption. Der har også været delegationer af medlemmer af Europa-Parlamentet på besøg i Hongkong, hvilket har medvirket til at styrke samarbejdet.

Der er igen sket en stigning i antallet af aktiviteter inden for rammerne af EUBIP for Hongkong og Macao, der samfinansieres af Europa-Kommissionen og forvaltes af det europæiske handelskammer (ECC) i Hongkong, og aktiviteterne er blevet mere forskelligartede. I 2011 blev der fokuseret på statsgældskrisen i Europa, lovgivning om finansielle tjenesteydelser, CEPA-aftalen, miljøet og klimaændringerne, såvel som på handelsforbindelserne mellem EU og det storkinesiske område. EUBIP's erhvervsråd inden for de sektorer, hvor europæiske virksomheder og industrier har en førende position, som for eksempel informations- og kommunikationsteknologi og finansielle tjenester, har igen givet væsentlige input til dialogen regeringer imellem. EUBIP er fortsat en vellykket kanal til at skabe en bedre forståelse mellem erhvervslivet i EU og Hongkong.

EU og de officielt repræsenterede EU-medlemsstater i området har intensiveret indsatsen, hvad angår offentlighedsdiplomati, med henblik på at øge EU's synlighed i Hongkong og udbrede viden og information om EU-politik, herunder om handel og regulering, energi og klimaændringer, lovgivning om finansielle tjenesteydelser, toldanliggender, ligestilling mellem kønnene, interkulturel dialog og EU's rolle i verden. Der er også blevet samarbejdet tæt for at styrke de mellemfolkelige forbindelser og fremme den akademiske udveksling med fælles aktiviteter såsom EU's uddannelsesmesse og EU-filmfestivalen. I slutningen af 2011 offentliggjorde EU en indkaldelse af forslag til et EU-universitetsprogram i Hongkong, som skal afvikles i perioden 2012-2015. Hovedmålet er at udvikle outreachaktiviteter for at øge EU's synlighed og styrke det akademiske samarbejde med højere læreanstalter i EU, herunder

at opfordre flere forskere og studerende til at indlede forskning og studier om EU-relaterede anliggender.

EU vil fortsætte med at pleje sine forbindelser til Hongkong, styrke de økonomiske forbindelser og handelsrelationerne, forbedre samarbejdet med erhvervslivet og civilsamfundet og fremme mobiliteten og dialogen med Hongkongs befolkning.